

JUSTISDEPARTEMENTET	
22 JAN 2009	
SAKSNR.:	200801140
AVD/KONTOR:	LOV/E/KHR
DOK.NR.	42
ARKIVKODE:	

Midt-Troms friluftsråd

Besøksadresse: Kommunehuset i Bardu
 Postadresse: Pb 401, 9365 Bardu
 Tlf: 77 18 52 56 / 92 80 81 26
 E-post: mlf@bardu.kommune.no
 Hjemmeside: www.midt-troms.no/friluftsråd

Justisdepartementet
 Postboks 8005 Dep
 0030 OSLO

Vår
 ref/Saksnr
 Skg/ok

Arkivkode

Dato
 20.01.2009

Innspill til høring av Samerettsutvalgets NOU 2007:13 Den nye sameretten

Midt-Troms friluftsråd er et interkommunalt samarbeidsorgan som arbeider for fremme av friluftslivet i de 8 kommunene: Bardu, Berg, Dyrøy, Lenvik, Målselv, Sørreisa, Torsken og Tranøy. I Midt-Troms bor nærmere 30 000 mennesker fordelt på 8 632 km².

Samerettsutvalgets innstilling (SRU II) til den nye sameretten er ute på høring med frist 15. februar 2009. Midt-Troms friluftsråd har konsentrert sin høringsuttalelse rundt tema allemannsrett, friluftsliv, jakt og fiske, samt det som berører forvaltningen av disse rettighetene. Høringsuttalelsen ble behandlet og vedtatt i møte i friluftsrådet den 19. januar 2009.

Bakgrunn

Samerettsutvalgets mandat har vært å utrede spørsmålene om den samiske befolkningens rettslige stilling når det gjelder retten til, og disponering og bruken av land og vann i tradisjonelle samiske områder fra og med Troms fylke og sørover. En omfattende utredning på ca 1300 sider inneholder forslag til nye lover som berører kartlegging og anerkjennelse, forvaltningsordning, saksbehandling og konsultasjoner. I tillegg foreslås endringer av en rekke andre lover.

Forslag til ny forvaltningsordning er forankret i to nye lovforslag – et flertallsforslag og et mindretallsforslag

Flertallsforslaget: Opprettelse av Hålogalandsallmenningen (HA)

Det opprettes en særskilt forvaltningsmodell som har fått navnet Hålogalandsallmenningen. Formålsbestemmelsen er utformet etter mønster av Finnmarksloven, men slik at ikke bare innbyggerne i området og hensynet til samisk kultur, men også den øvrige allmennheten nevnes. Hålogalandsallmenningen skal forvaltes av et styre på 6 personer som fastsetter planer, budsjett, retningslinjer og instruks for virksomheten. Hålogalandsallmenningens grunn kan deles inn i inntil seks regioner med tilhørende utmarksstyre på minst sju personer. Utmarksstyrene er frittstående organer og er verken administrativt, organisatorisk

eller på annen måte underlagt Hålogalandsallmenningen. Jordbruk og reindrift skal sammen ha flertall i styret. Jakt-, fiske- og friluftsinntektene skal være representert i utmarksstyret.

Mindretallsforslaget: Revidert Statskogmodell

Nasjonalt eierskap til grunn videreføres. Sameting og reindriftsnæring skal være representert i styret. Det opprettes 2-3 regioner i Nordland og Troms, med ett utmarksstyre på inntil sju personer i hver region. Loven sikrer utarbeidelse av regionale planer for forvaltning og utvikling, og på lik linje med at planene skal vise hvilke områder og ressurser som er av særlig betydning for reindrift, skal planene vise hvilke områder som er av særlig betydning for utøvelse av friluftsliv.

Midt-Troms friluftsråds uttalelse:

Friluftslivskulturen i Midt-Troms er sterk. Utøvelse av jakt, fiske og friluftsliv er en del av folks hverdag, og en stor del av vår identitet er knyttet til disse verdiene. Friluftsrådet vil påstå at den gode tilgjengeligheten til å utøve et praktisk friluftsliv betyr nesten alt for folks bolyst og livskvalitet i disse områdene. Valg av ny forvaltningsordning vil derfor ha praktisk betydning for de fleste.

I Hålogalandsallmenningen er friluftsliv lite nevnt, og modellen virker byråkratisk og lite tilgjengelig opp mot beslutningstaker. De regionale utmarksstyrene gis stor makt og med et flertall av jordbruks- og reindriftsinntektene i styret, og kun en representant fra allmennhetens interesser, er friluftsrådet redd friluftslivsinntektene vil bli tapende. Friluftsrådet er spesielt skeptiske til at utmarksstyrene gis lovfestet rett til å gi bestemmelser angående jakt, fangst og fiske under hensyntagen til samiske og lokale bruksrettigheter og reindriftens rettigheter. Hvilke konsekvenser dette vil få i den praktiske forvaltningen av områdene sier utredningen lite eller ingenting om. Sammen med manglende presisering av friluftsliv som viktig område i formålsparagrafen, virker modellen samlet sett svekkende på våre interesser. Slik friluftsrådet ser det vil kun forvaltningspraksis vise om mandatet innfrir kravet om å finne fram til en modell som virker konfliktdepende og anerkjennende ovenfor den ikke-samiske befolkningen.

I mindretallsforslagets modell balanseres alle med rettigheter til herlighetene i områdene på en bedre måte, og dette gjenspeiles i både formålsparagraf og styresammensetning. Jakt, fiske og friluftsliv gis en betydelig større oppmerksomhet i lovteksten, og friluftsrådet er spesielt godt fornøyd med at det lovfestes at det skal utarbeides helhetlige forvaltningsplaner for områdene. Modellen vil tvinge fram et bredere og tettere samarbeid mellom alle partene, noe som friluftsrådet mener er positivt og konfliktdepende.

Begge modellene er en omlegging til lokal (regional) forvaltning, der de som praktiserer bruksrettighetene er tatt med inn i beslutningsorganene. Ikke minst skal verdiene tilføres lokalt, og det mener vi er positivt. Hålogalandsallmenningen virker imidlertid meget kostnadskreven, og sammen med ulikt ressursgrunnlag kan dette føre til store skjevheter i inntektsgrunnlaget i de ulike regionene. Friluftsrådet er opptatt av at prisene på jakt og fiske ikke virker konkurransedrivende mellom

regionene, eller for tilsvarende produkter i resten av landet. Friluftsrådet er også opptatt av at det skal drives kostnadseffektivt slik at ikke inntektene "spises opp" av administrering av egen organisasjon. Mest mulig av inntektsgrunnlaget bør tilføres lokalsamfunnene gjennom praktisk forvaltning, utvikling og tilstedeværelse.

Midt-Troms friluftsråd har ingen innvendinger mot forslag til ny lov om saksbehandling og konsultasjoner, og forslag til ny lov om kartlegging og anerkjennelse av eksisterende rettigheter til grunn og naturressurser i de tradisjonelle samiske områdene fra og med Troms og sørover. Friluftsrådet mener disse lovforslagene er en naturlig og riktig oppfølging av Norges ratifisering av ILO-konvensjon nr 169.

Konklusjon

Uansett forvaltningsmodell mener Midt-Troms friluftsråd at friluftsjnteressene og interessene til allmennheten må ivaretas. Dette må gjenspeiles i den endelige lovtekstens formålsparagraf, i styresammensetning og forvaltningsordning.

Med hilsen

Ole Kroken
leder

Kopi: Friluftsrådenes Landsforbund
Bardu kommune
Berg kommune
Dyrøy kommune
Lenvik kommune
Målselv kommune
Sørreisa kommune
Torsken kommune
Tranøy kommune
Midt-Troms regionråd